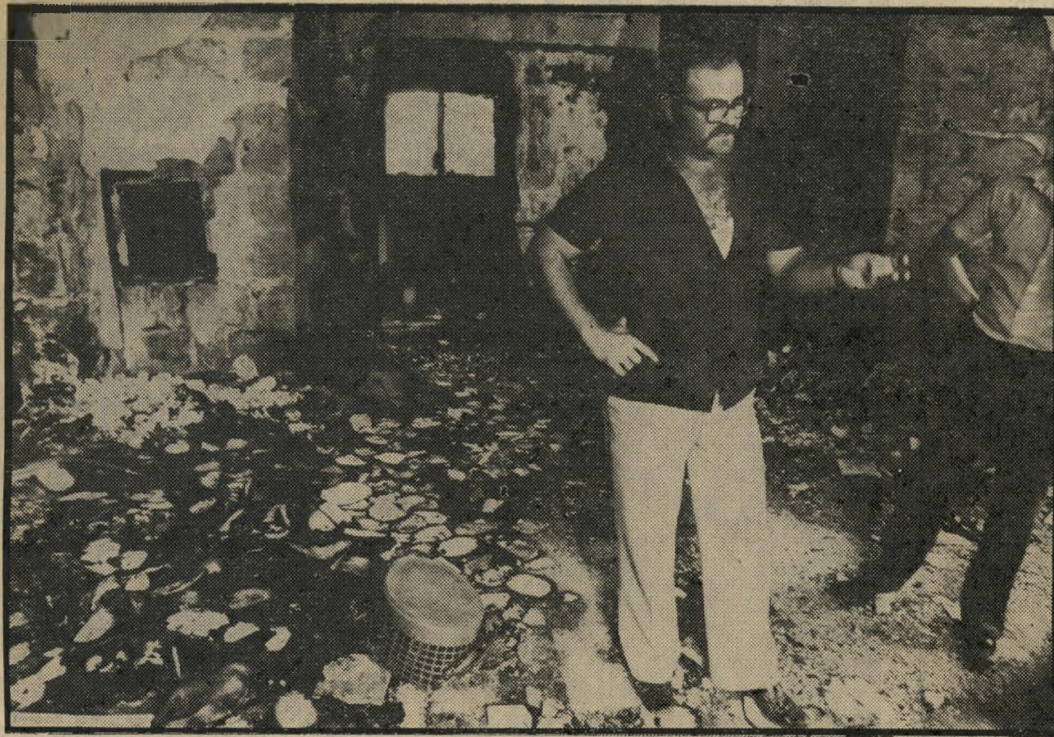

אל תאמרו: "לא ידענו!"

לפני שבועות אחדים מלאה שנה לפוגרום בכפר יסיף.

הודות לאירועים הפוגרומיים הנמשכים ומתעצמים בשטחים הכבושים, והודות לפוגרום השקט שנערך עליידי הסיקריקין המודרניים נגד צה"ל, שהגיב על-כך כצבא מלאכי השרת, נדחק סיפור כפר יסיף לקרן-זווית. הייתי קרוב לכפר יסיף ולנמגעיו בשעת מעשה, וניסיתי (ובכך אני ממשך) לעזור להם במיזער יכולתי בצר להם. אולי בכך אני מכפר במשהו על עוולות בני עמי השליט, ביחסו לנתיני המדינה הערביים. במיסגרת הרגשת חובה זו, אני מבקש להעלות כמה עובדות ושאלות, אחרי שכבר הסתיים מישפט הפוגרום בפברואר השנה. בכך אבקש לתרום גם למניעת שכירת הפרשה ושקיעתה בביצת הה"לא ידעתי" וה"לא איכפת לי", שרבים בניינו מקילים לעצמם את החיים בעזרתם. הפרוטוקול של המישפט ופסק-הדין שניתן בו, מאי-

תושב כפר יסיף בביתו שושרף ונשדד

אחד מאחרי הפורעים, כדי להצדיקם ולטשטש את עיקבותיהם.

אווירת הפחד התלוויה מעל הכפר, פחד מידם הנוקמת והארוכה של שכניהם, הנתמכים עליידי השיל-טון, היא שגרמה לכך שגם רוצחים, פורעים ובוזזים

עם זאת ממשיך המיסמך לציין כי "מאחר שבא" כוח המדינה לא ייחסה מעשים מסויימים לנאשמים, ובהתחשב בכך שהנאשמים הנזכרים בכתב-האישום הם ברובם אנשים מבוגרים יחסית, ובאירוע השתתפו גם אנשים צעירים רבים, אנו חייבים להניח לזכות הנאשמים שחלקם נביצוע המעשים לא היה הכבד ביותר."

בית-המישפט התחשב בכך שבינתיים נרגעו הרוחות, הנאשמים הודו באשמתם ועברם נקי, ושמצב בריאותם של הזקנים שבהם לקוי. על שלושת הקשישים שבין הנאשמים גזר בית-המישפט קנס בסך 10 אלפים שקלים לאיש, ועל כל הנאשמים האחרים נגזר מאסר על-תנאי של 18 חודשים למשך שלוש שנים.

לוותיקים שבתוכנו זכירו בוודאי המישפט ותוצאו" תינו את מישפטי הפורעים הערביים בימי המנדט, ואת חריצותה של המישטרה הבריטית בהבאת הנאשמים העיקריים לדין.

בכך סיימה המדינה את הטיפול בפוגרום בכפר יסיף.

הטיפול בפיצויים ובשיקום הנפגעים נגמר בלא-כלום. ביטחון הכפר נתון בידי סוירים של אנשי מישמר-הגבול — דרוזים ברובם — העווינים את תושבי הכפר ונותנים לכך ביטוי מוחשי.

יריות השימחה, שנשמעו מכפר ג'וליס במשך שעות ארוכות ביום שבו שוחררו הנאשמים, שימשו תזכורת טובה לתושבי כפר יסיף, מיהם שכניהם ומה כוחם.

פרשת הפוגרום והמישפט הסתיימו, אך הדאגה,

הפרוטוקול של המישפט ופסק-הדין מאידים כזרקור על חשכת גורלו של מיעוט לאומי חחת מישטר של אפלייה ודיכוי

החרדה והשאלות שלא קיבלו מענה, ממשיכות ללוות את חיי הכפר שלא שבו ולא ישובו למהלכם התקין.

תושבי כפר יסיף יודעים כי האחראים לפוגרום, המסיתים, המארגנים והמפקדים, לא הובאו למישפט.

הם יודעים כי המישטרה לא עשתה דבר למניעת הפוגרום ולא היתה נחרצת ויעילה בתפיסת מבצעיו בשעת מעשה, כשם שלא היתה יעילה בחקירה שלאחר מעשה, והתוצאות מוכיחות.

הם יודעים שאנשי כפר הפורעים התלכדו כאיש

מדוע לא אחרו ולא הובאו לדין מאות הפורעים הצעירים שניהלו את ההתקפה על כפר יסיף?

ריס כזרקור על חשכת גורלו של מיעוט לאומי שחי תחת מישטר של אפלייה ודיכוי, מופקר לזדון ליבו של שליט עויין, המשכיל לשטות בו אספסוף פורע מבני מיעוט אחר, המועדף בדרך-כלל, ומתאים לביצוע פרעות בזמן המתאים ובתנאים הנאותים.

מי כמונו, היהודים, מכיר מניסיונו כעם מציאות זו. מי לא פרע פרעות בישראל, מאז ימי המיילניצקי ועד לזוועות היטלר שיזכרו לדיראון.

כתב-האישום שהוגש בפרשת כפר יסיף מתאר את סדר המאורעות ואת הפוגרום לפרטיו ב-27 סעיפים.

השתתפו בפוגרום מאות פורעים, שביצעו הרג וחבלה בנשק קר וחס, בהכאות אכזריות, הצרות, הרס וחבלה פראיים, וכל זה לעין השמש ובאין מפריע.

מי עשה כל זאת, ומי הובא לדין?

בסך-הכל, שמונה מתושבי הכפר הדרוזי ג'וליס, שהוקם שבהם הוא יליד 1908, והשאר ילידי 1918, 1922, 1930, 1935, ו-1939. היכן כל מאות הפורעים הצעירים, ובכללם הקצינים והחיילים, אשר השתתפו בהתקפה וניהלו אותה? מדוע הם לא אותרו ולא הובאו לדין?

מדוע חזרה בה התביעה מן האישום לגבי "על הנאשמים האחרים פרט לשמונה" כמצויין בפרוטוקול?

איך קרה שרק שמונה נאשמים הודו בעובדות ובית-הדין הרשיע אותם על סמך ההודאה, וזיכה לעומת זאת את כל הנאשמים האחרים, אחרי שהתביעה חזרה בה?

אין בפרוטוקול המישפט רמז לתשובה על שאלות אלה.

במקום זה מציינת התובעת, כי מאז המאורעות עברו עשרה חודשים, ובמשך תקופה זו פעלה "ועדת-השלום" כדי להשכיך שלום בין הכפרים. "כיום המגעים בין שני הכפרים בוועדת-השלום הגיעו לשלב שבו המשך קיום המישפט ימנע את האפשרות לחתימה סופית על מסמך הסולחה", נאמר בפרוטוקול. נשאלת השאלה, מה הקשר בין הסולחה ובין מיצוי הדין הישראלי עם הפורעים? האם היה נימוק דומה עולה בתביעה שבה היו נאשמים אנשי ג'וליס בתקיפת יישוב יהודי?

ואגב — הסולחה לא נחתמה עד עצם היום הזה, ומי יודע מתי תיחתם.

בהמשך מתאר פסק-הדין בקיצור נמרץ את הפרשה "הענומה והמוזנזות של התפרעות המונות", התנפלות על עשרות בתים והעלאת תכולתם באש, גרימת נזק לרכוש, הרגת אדם ופציעת אחרים, וקובע כי "הנאש" מנים לקחו חלק במעשים קשים אלה והודו על כך בפנינו."

לפני עיניך הקמות מצטיירת דמות אימתנית של שילטון פאשיסטי-גיזעני המתרקם במדינת האוד-לגויים

שווה בוודאות עליידי קורבנותיהם, לא הובאו לדין מחוסר הוכחות ומחוסר עדויות.

במו אוזני שמעתי מאנשים, שתפקידם לשמור על החוק ועל חיי אזרחי המדינה, דברים כגון: "מה שעשו לכפר יסיף הגיע לכפר הקומוניסטי הזה", וכן "לא נורא, טוב שהקומוניסטים האלה ילמדו את מקומם, ולקח הפוגרום יעזור להם בכך יותר מכל דבר אחר."

דברים אלה נשמעים בגלוי, ומגיעים גם לכפר יסיף, שם הם מוסיפים לאווירת היאוש והפחד.

עברה שנה מאז הפוגרום בכפר יסיף.

במדינה שחוקמה כמיפלט לניצולי הפוגרומים, ולמען ביטול הגלות היהודית על מוראותיה, נוצרה מציאות שהיא גלות, על כל משמעויותיה, למיעוט הערבי.

כל גינוני הדמוקרטיה, כולל האפשרות הניתנת לכ" מה חברי-כנסת ערביים לקרוא קריאות-ביניים בכנסת, אינה אלא מסווה מתוחכם למציאות זו. כאשר אתה מצרף לכך גם את המידע הזורם בימים אלה על מעשי השילטון וצה"ל בגדה המערבית וברצועת עזה, מצטיירה לפני עיניך הקמות דמות אימתנית של שילטון פאשיסטי-גיזעני החולך ומתרקם במדינת האוד לגויים שהת-יימרנו להקים כאן.

כל ברידת צריך להבין כי בעוד שמדינות ותיקות ומושרשות שחלו בנגע הפאשיזם והנאציזם הצליחו להירפא מהמחלה — ולו גם בייסורים — ונשארו בחיים, הרי שאם תגבר מחלה זו במדינת ישראל, הנגועה בה כבר, גזר דינה הוא כיליון בטוח.

האם יסיפק העם היהודי בישראל להבין זאת בטרם ייספה?

דוב ירמיה. נהריה